

שמיני עצרת תשע"ט - אחרי התפלה ותפילת גשם

הִנֵּה אָמַרְנוּ הַיּוֹם בִּתְפִלַּת מוּסָף "**אַף בְּרִי** אַתָּת **שֵׁם שַׂר מָטָר**" שֶׁזֶּה בֶּאֱמֶת פְּסוּק בְּאִיּוֹב (אִיּוֹב לז, יא), וְכֵן רַשִׁ"י מְפָרֵשׁ (שָׁם) **אַף בְּרִי** - שֵׁם מַלְאָךְ הַמְמֻנֶּה עַל הָעֲנָנִים וְכוּ'.

וְלִכְאוֹרָה קָשֶׁה מְאֹד לְהָבִין אֶת הַבֵּאוּר שֶׁל הַפִּיט הַזֶּה, כִּי הֲלֹא מוּבָא בִּגְמָרָא (תַּעֲנִית ב.) אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן שְׁלֹשָׁה מַפְתְּחוֹת בְּיָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא נִמְסְרוּ בְּיַד שָׁלִיחַ וְאֵלּוּ הֵן מַפְתֵּחַ שֶׁל גְּשָׁמִים, מַפְתֵּחַ שֶׁל חַיָּה, וּמַפְתֵּחַ שֶׁל תְּחִיַּת הַמֵּתִים, וְכוּ', בְּמַעֲרָבָא אָמְרִי אַף מַפְתֵּחַ שֶׁל פַּרְנָסָה דִּכְתִיב פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וְגוֹ'. וְרַבִּי יוֹחָנָן מַאי טַעְמָא לֹא קָא חָשִׁיב לְהָא, אָמַר לְךָ גְּשָׁמִים הַיְנוּ פַּרְנָסָה, עַיֵּן שָׁם.

הַיּוֹצֵא לָנוּ מִמַּאֲמָר רַבִּי יוֹחָנָן הוּא שֶׁהַמַּפְתֵּחַ שֶׁל גֶּשֶׁם וּמָטָר הוּא בְּיָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְבַד, וְלֹא נִמְסְרוּ לִידֵי שָׁלִיחַ כְּלַל, וְאִם כֵּן לִכְאוֹרָה יִקָּשֶׁה אֵיךְ אָנוּ אוֹמְרִים כַּאן בַּפִּיט שֶׁכֵּן יֵשׁ שַׂר מָטָר, וְאָנוּ יוֹדְעִים אֲפִילוּ אֶת שְׁמוֹ 'אַף בְּרִי', הֲלֹא הַגְּמָרָא אוֹמֶרֶת שֶׁזֶּה רַק בְּיָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא?

אֶלָּא כְּדֵי לְתָרֵץ אֶת הַקֻּשְׁיָא שֶׁלָּנוּ נַקְדִּים אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן (חֵלֶק א' סִימָן ס"ח) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: **וְדַע, שֶׁרָאוּי שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ לָהֶם**

מָמוֹן, אַךְ יֵשׁ מִדָּה אַחַת שֶׁמַּפְסֶדֶת וּמְאַבֶּדֶת מֵהֶם הַמָּמוֹן. וְהִיא מִדָּה רָעָה מְגֻנָּה, שֶׁקָּשֶׁה מְאֹד לְהִנָּצֵל מִמֶּנָּה. וַאֲפִלּוּ אִם יִרְצֶה אֶחָד לְהִנָּצֵל מִמֶּנָּה. וּבִפְרָט בְּשִׁבִיל תַּאֲוַת הַמָּמוֹן, כְּדֵי שֶׁלֹּא תַּפְסִיד לוֹ אֶת הַמָּמוֹן, עִם כָּל זֶה הַמִּדָּה רָעָה הַזֹּאת מִתְגַּבֶּרֶת עָלָיו בִּילְדוּתוֹ וּבְקַטְנוּתוֹ, וְעַל - יְדֵי - זֶה מַפְסֶדֶת מִמֶּנּוּ הַמָּמוֹן שֶׁהָיָה רָאוּי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ:

וְהַמִּדָּה רָעָה הַהִיא הוּא מִדַּת הַכַּעַס, שֶׁעַל - יְדֵי - זֶה מַפְסִיד וּמְאַבֵּד הַמָּמוֹן הָרָאוּי לוֹ. כִּי בִּבְחִינַת שֹׁרֶשׁ הַהִשְׁתַּלְשְׁלוּת שֶׁמִּשְׁתַּלְשֵׁל הַמָּמוֹן, מִמָּקוֹם שֶׁמִּשְׁתַּלְשֵׁל מִשָּׁם, הוּא בְּחִינָה אַחַת עִם הַכַּעַס מַמָּשׁ. וְעַל כֵּן הַבַּעַל דָּבָר כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁמִּשְׁתַּלְשֵׁל וְיוֹרֵד שֶׁפַע לָאָדָם שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מָמוֹן, אָזַי יוֹרֵד וּמַזְמִין לוֹ כַּעַס, וְעוֹשֶׂה לוֹ מִבְּחִינַת הַהַשְׁפָּעָה וְהִשְׁתַּלְשְׁלוּת שֶׁיּוֹרֵד אֵלָיו שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מָמוֹן, עוֹשֶׂה לוֹ מִמֶּנּוּ כַּעַס. כִּי הַכַּעַס הוּא מַמָּשׁ בְּחִינָה אַחַת וְעִנְיָן אֶחָד עִם הַמָּמוֹן, בְּמָקוֹם שֹׁרֶשׁ הַהִשְׁתַּלְשְׁלוּת, וְאֵין בֵּינֵיהֶם שׁוּם הֶפְרֵשׁ. כִּי שְׁנֵיהֶם יוֹרְדִים מִגְּבוּרוֹת, וְנִמְשָׁכִין מִמָּקוֹם אֶחָד מַמָּשׁ, בִּבְחִינַת (אִיּוֹב ל"ז): "מִצָּפוֹן זָהָב יֵאָתֶה" וּכְתִיב (יִרְמְיָה א): "מִצָּפוֹן תִּפָּתַח הָרָעָה" הַיְנוּ בְּחִינַת כַּעַס, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת י"א): "וְהָסֵר כַּעַס מִלִּבֶּךָ וְהַעֲבֵר רָעָה מִבְּשָׂרֶךָ":

כִּי הַמָּמוֹן וְהָעֲשִׁירוּת הִיא בְּחִינַת חוֹמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי י"ח): "הוֹן עָשִׁיר קִרְיַת עֻזּוֹ וּכְחוֹמָה נִשְׂגָּבָה" וְכוּ'. וְהַכַּעַס הוּא קִלְקוּל הַחוֹמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם כ"ה): "עִיר פְּרוּצָה אֵין חוֹמָה אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעְצָר לְרוּחוֹ". וְהַבַּעַל דָּבָר כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁיּוֹרֵד לָאָדָם הִשְׁתַּלְשְׁלוּת שֶׁפַע שֶׁל מָמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת חוֹמָה כַּנַּ"ל, אָזַי הוּא עוֹשֶׂה לוֹ מִזֶּה הַהִשְׁתַּלְשְׁלוּת, כַּעַס, שֶׁמַּזְמִין לוֹ דָּבָר

לִכְעֹס, וְנִתְקַלְקֵל בְּחִינַת הַחוֹמָה, עַל - יְדֵי הַכַּעַס כַּנַּ״ל. כִּי הַכַּעַס וְהַמָּמוֹן הֵם בְּחִינָה אַחַת, בְּשׁוֹרֶשׁ הַהִשְׁתַּלְשְׁלוּת כַּנַּ״ל. וְעַל כֵּן בְּקַל מְהַפֵּךְ לוֹ הַהִשְׁתַּלְשְׁלוּת שֶׁפַּע שֶׁל מָמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת חוֹמָה, לְכַעַס שֶׁהוּא הֶפֶךְ הַחוֹמָה, וְעוֹשֶׂה לוֹ מֵחוֹמָה חֵמָה, שֶׁמְּהַפֵּךְ הַמָּמוֹן לְכַעַס כַּנַּ״ל. כִּי תְּחִלַּת שׁוֹרֶשׁ הִשְׁתַּלְשְׁלוּת הַמָּמוֹן, הוּא מָקוֹם שֶׁהַנֶּפֶשׁ בָּאָה מִשָּׁם, בִּבְחִינַת (דְּבָרִים כ״ד): ״וְאֵלָיו הוּא נוֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ״, הַנֶּאֱמַר עַל מָמוֹן שֶׁל שְׂכִיר יוֹם, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ה): ״בְּנַפְשֵׁנוּ נָבִיא לַחְמֵנוּ״, וְעַל כֵּן הַנֶּפֶשׁ מִתְאַוָּה וְתָאֵב לוֹ כַּנַּ״ל. וְעַל יְדֵי כַּעַס, מְאַבֵּד נַפְשׁוֹ, בִּבְחִינַת (אִיּוֹב י״ח): ״טוֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ״, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר (תְּצַוֶּה דַּף קפ״ב).

וְדַע, שֶׁאֲפִלּוּ אִם כְּבָר הִגִּיעַ לוֹ הַשֶּׁפַע, וְנִתְהַוֶּה מִמֶּנּוּ מָמוֹן, וּכְבָר יֵשׁ לוֹ הַמָּמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת חוֹמָה כַּנַּ״ל. עַל כָּל זֶה, לִפְעָמִים הַבַּעַל דָּבָר מְגָרֶה אוֹתוֹ בְּכַעַס גָּדוֹל כָּל כָּךְ, עַד שֶׁמַּפְסִיד וּמְאַבֵּד מִמֶּנּוּ, אֲפִלּוּ הַמָּמוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ כְּבָר. אַף שֶׁהָיָה רָאוּי שֶׁלֹּא יוּכַל אָז לְהַפְסִיד לוֹ הַמָּמוֹן עַל יְדֵי הַכַּעַס, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִתְהַוָּה מֵהִשְׁתַּלְשְׁלוּת הַשֶּׁפַע מָמוֹן, וְשׁוּב אִי אֶפְשָׁר לְהִתְהַפֵּךְ לְכַעַס, וְאַדְרַבָּא הַמָּמוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת חוֹמָה, רָאוּי שֶׁיָּגֵן עָלָיו שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַפְסִיד לוֹ וּלְהַזְמִין לוֹ כַּעַס, שֶׁהוּא הֶפֶךְ בְּחִינַת חוֹמָה. עַל כָּל זֶה, יֵשׁ כֹּחַ בְּיַד הַבַּעַל דָּבָר לְהִתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם בְּכַעַס גָּדוֹל כָּל - כָּךְ, שֶׁיַּפְסִיד מִמֶּנּוּ אֲפִלּוּ הַמָּמוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ כְּבָר. כִּי כְּשֶׁהַמָּמוֹן יוֹרֵד לָאָדָם, הוּא בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים קי״א): טֶרֶף נָתַן לִירֵאָיו. וְהוּא מְהַפְּכוֹ לְכַעַס, וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה טוֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאַפּוֹ כַּנַּ״ל. ה׳ יִשְׁמְרֵנוּ וְיַצִּילֵנוּ מִמִּדָּה הַמְגֻנָּה הַזֹּאת אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

הַיּוֹצֵא לָנוּ מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַל הוּא שֶׁכַּעַס מַזִּיק לְהָעֲשִׁירוּת וְהַפַּרְנָסָה וְהַשֶּׁפַע שֶׁל הָאָדָם.

וּבָזֶה אֶפְשָׁר לְהָבִין פֵּרוּשׁוֹ שֶׁל הַפִּיט וְהַפְּסוּק הַזֶּה בְּאִיּוֹב, 'אַף בְּרִי' הוּא שֵׁם שַׂר מָטָר, כִּי מַהוּ פֵּרוּשׁוֹ שֶׁל **'אַף בְּרִי'**? 'אַף בְּרִי' פֵּרוּשׁוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ 'אַף **בָּרִיא**' שֶׁאֵינוֹ כּוֹעֵס אֶלָּא יֵשׁ לוֹ אֲרִיכוּת אַפַּיִם, וְלָכֵן בְּוַדַּאי זֶהוּ הַשֵּׁם שֶׁל הַשַּׂר שֶׁל פַּרְנָסָה, כִּי עַל יְדֵי אֲרִיכוּת אַפַּיִם מְקַבְּלִים פַּרְנָסָה, וְהָאֲרִיכוּת אַפַּיִם בּוֹרֵא מַלְאָךְ טוֹב לְהַשְׁפִּיעַ לוֹ פַּרְנָסָה, הֵפֶךְ הַחָרוֹן אַף הַמְאַבֵּד אֶת הַשֶּׁפַע. וּבָזֶה מוּבָן מְאֹד, שֶׁבֶּאֱמֶת הַמַּפְתֵּחַ שֶׁל פַּרְנָסָה הוּא בְּיָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַשְׁפִּיעַ לוֹ שֶׁפַע, וְהוּא צָרִיךְ לַעֲמוֹד עַל הַמִּשְׁמָר לִשְׁמוֹר עַל הָאַף שֶׁלּוֹ שֶׁלֹּא יִפּוֹל בְּכַעַס וּבַחָרוֹן אַף, רַק שֶׁיִּהְיֶה לוֹ אַף בְּרִי (מִלְּשׁוֹן בָּרִיא), וְהוּא עַל יְדֵי הָאֲרִיכוּת אַפַּיִם שֶׁלּוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ אַף בְּרִי, עַל יְדֵי זֶה הוּא בְּעַצְמוֹ הַמְמֻנֶּה עַל הַפַּרְנָסָה שֶׁלּוֹ, וְשׁוֹמֵר שֶׁלֹּא יְאַבֵּד אֶת הַשֶּׁפַע שֶׁלּוֹ בְּיָדַיִם, וְנִבְרָא לוֹ מַלְאָךְ טוֹב הַמְמֻנֶּה עַל הַפַּרְנָסָה שֶׁלּוֹ, שֶׁלֹּא יִתְקַלְקֵל הַשֶּׁפַע.

וּבָזֶה אֶפְשָׁר גַּם לְפָרֵשׁ אֶת הֶמְשֵׁךְ דִּבְרֵי הַגְּמָרָא וְזֶה לְשׁוֹנוֹ "**בְּמַעֲרָבָא אָמְרִי 'אַף מַפְתֵּחַ שֶׁל פַּרְנָסָה' דִּכְתִיב** (תְּהִלִּים קמה, טז) **"פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ"** וְגוֹ', עַיֵּן שָׁם. הַיְנוּ שֶׁבְּמַעֲרָבָא הַיְנוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיְתָה בְּמַעֲרָבוֹ שֶׁל בָּבֶל, גִּילוּ אֶת הַסּוֹד הַזֶּה אֲשֶׁר 'אַף מַפְתֵּחַ שֶׁל פַּרְנָסָה' הַיְנוּ שֶׁהָאַף (הַחֹטֶם) הוּא הַמַּפְתֵּחַ שֶׁל פַּרְנָסָה כִּי אֲרִיכוּת אַפַּיִם תָּלוּי בָּאַף, וְהָאַף הַזֶּה הוּא הַמַּפְתֵּחַ שֶׁל פַּרְנָסָה, כִּי עַל יְדֵי שֶׁהָאָדָם מַאֲרִיךְ אַף עַל יְדֵי זֶה הוּא פּוֹתֵחַ לְעַצְמוֹ אֶת שַׁעֲרֵי הַפַּרְנָסָה, וּמֵבִיא הַגְּמָרָא רְאָיָה לַדָּבָר **דִּכְתִיב** (תְּהִלִּים קמה, טז) **"פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ"** וּבַפְּסוּק

הַזֶּה מְרֻמָּז בְּרָאשֵׁי תֵּבוֹת וּבְסוֹפֵי תֵּבוֹת אֶת עִנְיַן הַנַּ״ל שֶׁל סַבְלָנוּת, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לַחְתֹּךְ אֶת הַחָרוֹן אַף שֶׁלּוֹ וּלְהָפְכוֹ לַאֲרִיכוּת אַפַּיִם, שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה בֶּאֱמֶת לִשְׁפַּע פַּרְנָסָה מִן הַשָּׁמַיִם שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִפְתַּח אֶת יָדוֹ הָרְחָבָה וְהַמְּלֵאָה לְפַרְנְסוֹ בְּשֶׁפַע גָּדוֹל. כִּי הַסּוֹפֵי תֵּבוֹת שֶׁל פָּסוּק הַזֶּה הוּא חַתָּ״ךְ וְהָרָאשֵׁי תֵּבוֹת הוּא הָאוֹתִיּוֹת **פא״י** שֶׁהַצְּרוּף שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת הַנַּ״ל הֵם חַתָּ״ךְ אַפִּ״י אֲשֶׁר כַּיָּדוּעַ זֶהוּ הַשֵּׁם שֶׁל פַּרְנָסָה, וּפֵרוּשׁוֹ שֶׁל הַמִּלִּים הָאֵלּוּ עַל פִּי פְּשָׁטוּת הוּא חַתָּ״ךְ אַפִּ״י, הַיְנוּ שֶׁאָדָם יַחְתֹּךְ אֶת חָרוֹן אַפּוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְפַרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

וְדַיְקָא בְּמַעֲרָבָא שֶׁהוּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל גִּלּוּי אֶת זֶה וְלֹא בְּבָבֶל, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה לָנוּ (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן קנ״ה) אֲשֶׁר אֶרֶךְ אַפַּיִם תָּלוּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי שָׁם זוֹכִים לִבְחִינַת אֶרֶךְ אַפַּיִם. כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ל״ז): ״שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה אֱמוּנָה״, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַזַ״ל (כְּתֻבּוֹת ק״י:): ׳כָּל הַדָּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דּוֹמֶה כְּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱלוֹק׳. נִמְצָא שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה, וְעַל - יְדֵי אֱמוּנָה זוֹכִין לִבְחִינַת אֲרִיכַת אַפַּיִם וְכוּ׳ עַיֵּן שָׁם. וְלָכֵן בְּמַעֲרָבָא (הַיְנוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל) אָמְרוּ וְגִילוּ אֲשֶׁר ׳אַף מַפְתֵּחַ שֶׁל פַּרְנָסָה׳ שֶׁהָאַף הַיְנוּ הַחֹטֶם שֶׁהוּא מִידַּת הָאֲרִיכוּת אַפַּיִם וְהַפֶּךְ הַכַּעַס, זֶהוּ הַמַּפְתֵּחַ שֶׁל פַּרְנָסָה.

וְהִנֵּה יָדוּעַ אֲשֶׁר הַפֶּךְ מִדַּת הָעַצְבוּת וְהַכַּעַס וַחָרוֹן אַף, הוּא מִדַּת הַשִּׂמְחָה וְסַבְלָנוּת וַאֲרִיכוּת אַפַּיִם, כִּי זֶה תָּלוּי אֶחָד בְּהַשֵּׁנִי, וּכְשֶׁזֶּה קָם זֶה נוֹפֵל, כַּאֲשֶׁר רוֹאִים בְּחוּשׁ, אֲשֶׁר אָדָם שֶׁהוּא שָׂמֵחַ לֹא יִכְעַס כְּלָל, וְרַק אָדָם שֶׁהוּא בְּמֻתָּח

וּבְעַצְבוּת וּבְמָרָה שְׁחוֹרָה וּבְקֹצֶר רוּחַ יָבֹא לִידֵי כַּעַס, אֲבָל אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה וְהוּא שָׂמֵחַ וּמִתְנַהֵג תָּמִיד בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה וְכוּ' לֹא יָבֹא לִידֵי כַּעַס, כִּי הֵם שְׁנֵי הֲפָכִים, וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר בְּפֵרוּשׁ (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן קנה) כִּי אֶרֶךְ אַפַּיִם הוּא תְּלוּי בִּבְחִינַת אֱמוּנָה, כִּי 'כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ עֲבוֹדָה זָרָה בָּעוֹלָם חָרוֹן אַף בָּעוֹלָם' (סִפְרִי פָּרָשַׁת רְאֵה), אֲבָל עַל - יְדֵי אֱמוּנָה שֶׁהוּא הֶפֶךְ עֲבוֹדָה זָרָה, נִתְבַּטֵּל הַחָרוֹן אַף, וְזוֹכִין לַאֲרִיכַת אַפַּיִם, שֶׁהוּא הֶפֶךְ הַחָרוֹן אַף, הֵינוּ שֶׁזּוֹכֶה עַל - יְדֵי אֱמוּנָה לַאֲרִיכַת אַפַּיִם, שֶׁיַּאֲרִיךְ אַפּוֹ עַל כָּל דָּבָר בִּלְבוּל וּמְנִיעָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בִּתְפִלָּתוֹ וַעֲבוֹדָתוֹ, שֶׁיִּסְבֹּל הַכֹּל, וְלֹא יִתְעַצֵּב וְלֹא יִתְעַצֵּל עַל - יְדֵי - זֶה כְּלָל, רַק יַעֲצֹר רוּחוֹ וְלֹא יִכְפֹּת לֵהּ כְּלָל, וְיַעֲשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ בַּעֲבוֹדָתוֹ, וְיַעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְלֹא יָחוּשׁ עַל כָּל הַבִּלְבּוּלִים וְהַמְּנִיעוֹת כְּלָל. שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת אֶרֶךְ אַפַּיִם, שֶׁזּוֹכִין עַל - יְדֵי אֱמוּנָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת כֹּחַ הַגּוֹדֶל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ. כִּי עַל - יְדֵי - זֶה הוּא גָּדֵל וְצוֹמֵחַ וּמַצְלִיחַ בַּעֲבוֹדָתוֹ, כִּי לֹא יוּכַל לְבַלְבְּלוֹ שׁוּם מוֹנֵעַ לְהַפִּילוֹ בְּעַצְבוּת וְעַצְלוּת חַס וְשָׁלוֹם, וּלְמָנְעוֹ עַל - יְדֵי - זֶה, חַס וְשָׁלוֹם, רַק יַעֲשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ בִּזְרִיזוּת וְשִׂמְחָה, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל כָּל הַבִּלְבּוּלִים כְּלָל, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת אֶרֶךְ אַפַּיִם, בְּחִינַת אֱמוּנָה, בְּחִינַת כֹּחַ הַגּוֹדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ וְכוּ' עַיֵּן שָׁם. כִּי עַל יְדֵי מִדַּת הַשִּׂמְחָה יֵשׁ לְאָדָם כֹּחַ הַגּוֹדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, שֶׁמִּתְעַלֶּה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֵפֶךְ מֵעַצְבוּת וְעַצְלוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה שֶׁאֵינוֹ נוֹתֵן לוֹ לִגְדּוֹל וְלִצְמֹחַ.

וְלָכֵן רוֹאִים דָּבָר מְעַנְיֵן אֲשֶׁר "הַגֶּשֶׁם" בְּגִימַטְרִיָּא "שָׂמֵחַ", כִּי עַל יְדֵי שִׂמְחָה שֶׁהוּא הֵפֶךְ הַכַּעַס וַחֲרוֹן אַף, עַל יְדֵי זֶה זוֹכִים לְשֶׁפַע גָּדוֹל שֶׁהוּא הַגֶּשֶׁם - פַּרְנָסָה. כִּי דַּיְקָא עַל יְדֵי שִׂמְחָה וַאֲרִיכוּת אַפַּיִם זוֹכִים לַפַּרְנָסָה.

וְזֶה גַּם עִנְיַן שִׂמְחַת הַחַג שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִשְׂמוֹחַ כָּל הַחַג, וְלֹא לָתֵת לְהָעַצְבוּת לְהִכָּנֵס לְרֶגַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ" אֲשֶׁר בְּזֶה הַפָּסוּק בְּעַצְמוֹ גַּם כֵּן מְרֻמָּז אֶת סוֹד הַפַּרְנָסָה, כִּי בְּסוֹפֵי תֵּבוֹת שֶׁל "וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ" יֵשׁ אֶת הַשֵּׁם שֶׁל פַּרְנָסָה חֲתָ"ךְ, וּבְרָאשֵׁי תֵּבוֹת יֵשׁ אֶת הָאוֹתִיּוֹת אֹשׁ"וֹ, אֲשֶׁר הוּא מְרַמֵּז לְהָאָדָם חֲתָ"ךְ אֹשׁ"וֹ, שֶׁיַּחְתֹּךְ אֶת אֵשׁ הַכַּעַס שֶׁלּוֹ, וְעַל יְדֵי שֶׁיְּקַיֵּם הָאָדָם "וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ" עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לַחְתֹּךְ אֶת אִשּׁוֹ הַכּוֹעֵס בּוֹ, וְיִהְיֶה רַק בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה שֶׁהוּא הֵפֶךְ הַכַּעַס, וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לַפַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

וְהִנֵּה הִקְדִּימְנוּ לְעֵיל אֶת מַה שֶּׁרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן סח) אֲשֶׁר לִפְנֵי שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְקַבֵּל שֶׁפַע מִן הַשָּׁמַיִם, מְנַסִּים אוֹתוֹ עִם נִסָּיוֹן הַכַּעַס, וְעַל יְדֵי שֶׁמַּאֲרִיךְ אַף זוֹכֶה שֶׁלֹּא יִתְקַלְקֵל הַשֶּׁפַע; וְאֶת זֶה רַבֵּנוּ מְגַלֶּה בְּלִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן סח, וּמֵיַּד בְּתוֹרָה שֶׁאַחֲרֵי זֶה (שָׁם, בְּסִימָן סט) מְגַלֶּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל יְסוֹד גָּדוֹל אֲשֶׁר עִקַּר הַמָּמוֹן שֶׁל הָאָדָם, בָּא לוֹ עַל יְדֵי בַּת זוּגוֹ; (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן סט), וּבֶאֱמֶת יֵשׁ בָּזֶה סְמִיכוּת, לָמָּה שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל מַסְמִיךְ אֶת שְׁתֵּי הַתּוֹרוֹת וְהַגְלוּיִם אֶחָד אַחֲרֵי הַשֵּׁנִי, כִּי בֶּאֱמֶת הַנִּסָּיוֹן הַזֶּה שֶׁל סַבְלָנוּת וַאֲרִיכוּת אַפַּיִם לֹא לִפּוֹל בְּכַעַס יֵשׁ הַרְבֵּה בַּבַּיִת, וְהָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְאַזֵּר בְּסַבְלָנוּת גְּדוֹלָה בַּבַּיִת, וְלֹא לְאַבֵּד אֶת עֶשְׁתּוֹנָתָיו, וְלֹא לִפּוֹל בְּכַעַס דַּיְקָא כְּשֶׁהוּא נִמְצָא בְּבֵיתוֹ עִם בַּת זוּגוֹ, וְעַל יְדֵי יִזְכֶּה לְפַרְנָסָה

הַבָּא מִצַּד בַּת זוּגוֹ דַּיְקָא, וּבָזֶה יוּבַן הַסְּמִיכוּת שֶׁל שְׁתֵּי הַתּוֹרוֹת הָאֵלּוּ. כִּי דַּיְקָא בַּבַּיִת יֵשׁ בְּיוֹתֵר אֶת הַנִּסָּיוֹן הַזֶּה שֶׁל כַּעַס, וְלָכֵן שֶׁהָאָדָם יִזְכּוֹר אֲשֶׁר כָּל הַנִּסְיוֹנוֹת הָאֵלּוּ הוּא מֵחֲמַת שֶׁהַפַּרְנָסָה בָּא מִצַּד בַּת זוּגוֹ, וְעַל יְדֵי שֶׁהוּא יַאֲרִיךְ אַפּוֹ וְיִהְיֶה בְּשִׂמְחָה בַּבַּיִת, וִישַׂמַּח אֶת בַּת זוּגוֹ, וְחַס וְשָׁלוֹם לֹא יָרִיב עִם בַּת זוּגוֹ, עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְשֶׁפַע הַבָּא דַּיְקָא מִצַּד בַּת זוּגוֹ.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְזַכֵּנוּ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלֹא לְהִכָּנֵס אַף פַּעַם בְּכַעַס חַס וְשָׁלוֹם, רַק שֶׁנִּזְכֶּה לְהַאֲרִיךְ אַף תָּמִיד, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לְשֶׁפַע גָּדוֹל מִן הַשָּׁמַיִם, אָמֵן.